

D·N

4/3 1948

Hr Sköld än en gång

Statsrådet Sköld besvarade i går Dagens Nyheters kritik av hans söndagsartikel. Denna kritik gällde, skriver hr Sköld, mest "periferering". Detta är osant. Dagens Nyheter upptog alla hr Skölds argument, även dem som syntes uppenbart perifera eller till och med orimliga — att hr Sköld på onsdagen breder tystnadens slöja över en del av de synpunkter som han ivrigt framförde på söndagen synes stå i visst sammanhang med den uppmärksamhet som denna tidning ägnat hans artikel.

Hr Skölds irritation gäller tydligen en speciell sak. I söndags förklarade han att ett "andligt partitagande" för den ena parten icke var ett hinder för neutralitetens bevarande och hänvisade som bevis här för till det senaste världskriget. Dagens Nyheter fann det då nödvändigt att erinra om att hr Sköld under detta krig varit så angelägen att framhålla vår "andliga" neutralitet att han i Örebro den 23 mars 1941 yttrade att "vårt läge hindrar oss svenskar från att ha in-

tresse av någotdera av de krigförande ländernas seger i det pågående kriget". Dagens Nyheter frågade om hr Sköld verkligen höll på sin uppfattning av i dag — därav skulle följa att han 1941 icke låtsats vara utan verkliggen var "andligt" neutral — eller om han "låtsats" både i mars 1941 och i februari 1948; ett tredje gives inte. Den frågan besvarar inte hr Sköld. I stället påstår han att referatet av Örebrotalet "fått några olyckliga formuleringar". Menar hr Sköld härmed att han inte sagt de ord som ovan citerats; varför har han i så fall inte tidigare talat om vad han verkligen sagt; eller är hans ord av i går ett nytt utslag av låtsleken? Hr Sköld påstår vidare att hans tal i Örebro egentligen var antinazistiskt. Att läsa ut det ur talet är omöjligt. Men kanske tänkte hr Sköld hårda saker om Tyskland under det han så kraftigt och så oportunt förkunnade sin "andliga" neutralitet.

Hr Sköld har påstått att en "allians" med västmakterna skulle tvinga oss att delta i ett krig som gällde exempelvis asiatiska intressen. Dagens Nyheter har svarat att ingen förordar en allians av detta slag; man kan mycket väl tänka sig en biståndspakt som ger löfte om hjälp vid angrepp på Sverige eller Norden. Hr Sköld går nu över till en ny försvarslinje; om vi hade en pakt, skriver han, skulle Ryssland i ett krig angripa oss, även om vi avtalsenligt inte behövde komma med. Det är ett alldeles godtyckligt påstående; varför skulle en pakt som icke binder oss framkalla ett angrepp i högre grad än vissheten att våra sympatier helt är på västsidan och att vi inte kan tänkas strida annat än på denna sida? — En helt annan sak är att enligt Dagens Nyheters mening — som efter allt att döma delas av de flesta — en överväldigande sannolikhet talar för att vi, pakt eller inte pakt, tvingas in i ett stormaktskrig. Mellan denna åsikt och gendrivanget av hr Skölds uttalande om de med en pakt förenade speciella riskerna finns ingen motsättning — tvärtom. Hr Skölds senaste inlägg visar så tydliga framsteg i förmågan att diskutera saken på allvar att man har anledning be honom att ytterligare tänka över den. Det går inte att avfärda detta centralproblem vare sig med hr Undéns trivialiteter eller genom skämt i stil med söndagens hr Sköld.

Slutligen diskuterar hr Sköld denna sistberörda fråga om möjligheten att stå utanför ett stormaktskrig. Frågan har så ofta upptagits i denna tidning att skäl finns blott att stanna vid det enda sakliga påstående hr Sköld faller. Vårt läge i förhållande till de eventuellt stridande är, skriver han, "avgjort bättre nu än under senaste världskrig, ty vi ligger betydligt längre bort från de områden där de stora avgörandena kommer att träffas". Hur kan hr Sköld veta var "de stora avgörandena" kommer att äga rum? Har hr Sköld bättre informationer nu än då han 1939 talade om blixtkrigets omöjlighet? Naturligtvis inte! I hela vår debatt är man ense om Nordens oerhört utsatta läge i dag — och då meddelar hr Sköld kort och gott att "de stora avgörandena" kommer någon annanstans. Kan man ta saken mera lättvindigt?

På huvudfrågan om en samverkan kan bidra att trygga freden och att sålunda hindra alla angrepp ingår hr Sköld fortfarande inte med ett ord.

Representerar hr Sköld i denna fråga regeringen? Är de skäl, de ytterligt svaga skäl, han anför representativa för regeringens uppfattning? Om så är fallet, är det illa ställt. Om så inte är fallet, borde de andra statsråden rycka till und-

sättning. Har hrr Undén och Vougt intet att säga, eller vill de inte säga något? Skall den svenska regeringens insatser i utrikesdebatten utslutande komma från jordbruksministern?